

FÖRSKOLAN MUSSEBERGS PLAN MOT DISKRIMINERING, MOBBNING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING 2019-2020

En presentation av Mussebergs arbete för att främja barns lika värde och rättigheter och åtgärder för att förebygga diskriminering, kränkning och mobbning.

Planen går under benämningen ”Kompisplan” ute i verksamheten.

Upprättad 2019-09-30

Innehållsförteckning

1. GRUNDUPPGIFTER	2
Verksamhetsformer som omfattas av planen	2
Ansvarig för planen.....	2
Vår vision.....	2
Barnens delaktighet.....	2
Vårdnadshavarnas delaktighet	2
Medarbetarnas delaktighet	3
Förankring av planen	3
2. UTVÄRDERING	3
Beskriv hur 2018/2019 års plan har utvärderats.....	3
Delaktiga i utvärderingen av 2018/2019 års plan.....	3
Resultat av utvärderingen 2018/2019.....	4
2019/2020 års plan ska utvärderas senast	4
Beskriv hur 2019/2020 års plan ska utvärderas.....	4
Ansvarig för att 2019/2020 års plan utvärderas	4
3. FRÄMJANDE INSATSER.....	5
Policy	5
3.1 Mobbning, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling.....	5
3.2 Ålder	6
3.3 Genusperspektiv.....	6
3.4 Etnisk tillhörighet och religion.....	7
3.5 Funktionsnedsättning	8
3.6 Sexuell läggning.....	8
3.7 Könsoverskridande identitet.....	9
4. KARTLÄGGNING.....	9
Kartläggningsmetoder	9
Områden som berörs i kartläggningen	9
Hur barnen har involverats i kartläggningen.....	9
Hur vårdnadshavare har involverats i kartläggningen.....	9
Hur pedagogerna har involverats i kartläggningen	10
Resultat	10
5. FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER	12
Att motverka förekomsten av mobbning och kränkning.....	12
Rekommendation till föräldrar	13
6. RUTINER FÖR AKUTA SITUATIONER	14
Rutiner för att tidigt upptäcka mobbning, trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande behandling och diskriminering	14
Vid anmälan vänder sig barn, föräldrar och medarbetare till	14
Rutiner för att utreda och åtgärda vid misstanke om att barn kränks av barn	14
Rutiner för att utreda och åtgärda vid misstanke om att barn kränks av personal.....	14
Rutiner för att utreda och åtgärda vid misstanke om att personal kränks av barn	14
Rutiner för dokumentation	14
Ansvarsförhållande	14
BILAGA 1, VAD BETYDER ORDEN.....	16
BILAGA 2, CHECKLISTA - PLANERING FÖR FÖRSKOLANS UTVÄRDERINGSARBETE AV KOMPISPLANEN.....	17
BILAGA 3, ÅRSHJUL	18
BILAGA 4, MUSSEBERGS TRYGGHET OCH TRIVSELENKÄT/BARN.....	19
BILAGA 5, MUSSEBERGS TRYGGHET OCH TRIVSELENKÄT/FÖRÄLDRAR.....	20
BILAGA 6, HANDLINGSPLAN VID MISSTÄNKT MOBBNING/KRÄNKNING BARN MOT BARN.....	21
BILAGA 7, HANDLINGSPLAN VID MISSTÄNKT MOBBNING/KRÄNKNING PERSONAL MOT BARN	23
BILAGA 8, HANDLINGSPLAN VID MISSTÄNKT MOBBNING/KRÄNKNING BARN MOT PERSONAL	25
BILAGA 9, FÖRSLAG TILL DOKUMENTATION.....	27
BILAGA 10, ANMÄLAN OM UTSATTHET GÄLLANDE BARN I BILDNINGSFÖRVALTNINGENS VERKSAMHETER	30
BILAGA 11, ANMÄLNINGSBLANKETT VID MISSTANKE OM UTSATTHET.....	31
BILAGA 12, Processkartläggning gällande anmälan om utsatthet.....	32

1. GRUNDUPPGIFTER

Diskrimineringslagen (SFS 2017:1128) har som ändamål att motverka diskriminering utifrån de sju diskrimineringsgrunderna (bilaga 1). Enligt skollagen (2010:800) kap 6, har huvudmannen ansvaret för att förhindra, förebygga och upprätta en plan mot kränkande behandling.

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskolan.

Ansvarig för planen

Rektor

Vår vision

Alla på Mussebergs förskola utvecklas positivt och känner trygghet, värme, glädje samt får respekt för den de är. Förskolan är fri från mobbing, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och annan kränkande behandling.

Alla barn, föräldrar och medarbetare känner till Likabehandlingsplanen (finns på Oskarshamns kommuns hemsida), arbetsgången i ett misstänkt ärende och vart de kan vända sig vid misstänkt ärende (se kap 6, Rutiner för akuta situationer). Alla medarbetare arbetar aktivt förebyggande mot mobbing och annan kränkande behandling, agerar, utreder och vidtar åtgärder enligt handlingsplanen (bilaga 6-8).

Barnens delaktighet

Barnen är i den form det är möjligt delaktiga i framtagandet av förskolans vision genom grupparbeten, värderingsövningar och diskussioner. I september går personal igenom kompisplanen med barnen. Framkommer det tyckanden och tänkanden kring den skickas de till rektor. De äldre barnen får svara på en trivsel- och trygghetsenkät (bilaga 4) för att möjliggöra utvärdering av årets arbete. De yngre barnen visar med kroppsspråk och genom pedagogisk dokumentation sin trivsel och trygghet.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavarna får vid föräldramöten information kring förskolans arbete med likabehandlingsplanen, planens innehåll och förskolans vision. Vårdnadshavare har då en möjlighet att komma med egna förslag i arbetet mot mobbing, kränkning, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering. Under våren svarar vårdnadshavare på en enkät gällande sitt barns trivsel och trygghet (bilaga 5). Vårdnadshavare ska under året ges tillfälle att föra samtal med pedagoger, rektor och specialpedagog kring barnets trivsel- och trygghet. Vårdnadshavare får information om att likabehandlingsplanen finns att läsa i sin helhet på Oskarshamns hemsida.

Medarbetarnas delaktighet

Vid arbetsplatsträffar/arbetslagsträffar och reflektionsdagar arbetar pedagogerna med planen genom diskussioner och analyser. Pedagogerna för kontinuerliga samtal om barnens trivsel- och trygghet tillsammans med sitt arbetslag. Föreligger behov förs samtal med vårdnadshavare, arbetslag, rektor och specialpedagog. Arbetslaget följer områdets årshjul för likabehandlingsarbetet (se bilaga 3) och arbetar med de förebyggande och de främjande åtgärderna, för att förebygga all form av trakasserier och kränkande behandling. Arbetslaget eller rektor gör en sammanställning av barn och föräldrasvaren från enkäterna och analyserar resultatet. De kan vid behov informera föräldrarna om utvärderingen på föräldramötet. I sammanställningen finns åtgärder för personalen att följa upp och dokumentera. Förda reflektioner och korrigeringar lämnas till rektor för arkivering och framtida uppdateringar i planen.

Förankring av planen

Detta möjliggörs genom att:

- barn, medarbetare och föräldrar är delaktiga vid utvärdering och framtagandet av planen varje läsår
- planen används vid värdegrundsarbete
- planen introduceras vid nyanställning, föräldramöte, arbetsplatsträffar eller arbetslagsträffar
- en broschyr, kompisplanen, delas ut till vårdnadshavare med en förenklad version om Mussebergs likabehandlingsplan.
- Likabehandlingsplanen finns tillgänglig på Oskarshamns hemsida

2. UTVÄRDERING

Beskriv hur 2018/2019 års plan har utvärderats

Vårdnadshavare har fått information kring likabehandlingsplanens mål och de främjande åtgärderna samt förskolans utvärdering på föräldramöte. Vårdnadshavarna har vid detta tillfälle möjlighet att ställa frågor och komma med förslag på det främjande arbetet. Under våren erbjuds vårdnadshavare att fylla i trivselenkäten (bilaga 5) enligt vår plan. Utifrån resultatet av trivselenkäterna analyserade personalen svaren och upptäckte risker man sett i kartläggningen. På reflektionsdagar utvärderade personal och rektor de förebyggande åtgärderna som förskolan satt upp. Under maj månad utvärderades allt värdegrundsarbete som skett under året och nya mål för det förebyggande arbetet togs fram.

Delaktiga i utvärderingen av 2018/2019 års plan

Barn och vårdnadshavare har fyllt i en trivsel och trygghetsenkät. På utvecklingssamtal har personal och vårdnadshavare samtalat om barnets trivsel och trygghet. Personal och rektor har utvärderat genom att analysera och reflektera utifrån enkätresultat, observationer, utvecklingssamtal och de förebyggande åtgärderna.

Resultat av utvärderingen 2018/2019

MÅL: Varje barn får sina behov respekterade och tillgodosedda och visar respekt för varandra.

Genomförande

Pedagogerna har på olika sätt arbetat med att stärka barnens tillit till sina förmågor och tydliggjort barnens olika förmågor för varandra. Detta har skett i lek och samspel. Vikten av att lyssna på varandra och därigenom visa respekt har skett i samlingar och i olika aktiviteter under hela dagarna. Genom ett aktivt lyssnande har barnens behov uppmärksammats och de behov de haft har kunnat tillgodoses. Att lyssna på varandra har också lyfts fram och att allas röster är lika viktiga. Barnen har haft möjlighet att påverka projektets utformning och framskridande genom att deras tankar har tagits tillvara.

Resultat

Målet att varje barn ska få sina behov respekterade och tillgodosedda är nått utifrån det arbete som har skett under året. Barnen har blivit lyssnade på och deras tankar har tagits tillvara. Det kan man bl.a. se i att barnens intresse har haft stor påverkan på hur processen med projekten har gått vidare. Att leka gemensamhetslekar synliggör varje barn och på avdelningarna har man sett att barnen visar respekt utifrån sin förmåga med avseende på ålder. Detta är ett pågående arbete och skiftar i måluppfyllelse. Med pedagogiska miljöer som blir naturliga mötesplatser har barnens samspel stimulerats. Det vi kan bli bättre på är att synliggöra olika kulturer, traditioner och språk på ett mycket aktivare sätt vilket också ingår i att visa respekt för varandra.

2019/2020 års plan ska utvärderas senast

2020-08-31

Beskriv hur 2019/2020 års plan ska utvärderas

Utvärderingen av planen ska diskuteras på arbetsplatsträff/arbetslagsträff, föräldramöte, i samtliga barngrupper och med rektor. Vidare ska barn och vårdnadshavare få svara på enkäter rörande aktuella frågeställningar i början av vårterminen. När enkäterna är besvarade och inlämnade sammanställs allt. Resultatet analyseras och reflekteras. På utvecklingssamtal samtalar personal och vårdnadshavare om barnets trivsel och trygghet i förskolan. Utifrån kartläggning och analyser utvärderas sedan det förebyggande arbetet, hur förskolan har arbetat med de åtgärder som tagits fram och de främjande insatserna som gjorts. Utvärderingen ligger sedan till grund för nästa läsårs arbete, de nya mål som sätts upp och vilka förbättringar förskolan måste göra. På föräldramöten och andra samtal ska vårdnadshavare vara delaktiga i utvärderingen. All dokumentation rörande mobbning, kränkning och diskriminering analyseras. Detta för att förebygga all form av mobbning och diskriminering.

Ansvarig för att 2019/2020 års plan utvärderas

Personal ska införskaffa underlag från barn och vårdnadshavare. Materialet ska sedan sammanställas, analyseras och ges till berörd rektor som har huvudansvaret för upprättandet. Rektor inventerar inkomna mobbningsärenden. Alla har möjlighet att komma med synpunkter. Berörd rektor har huvudansvaret för utvärdering och upprättande av Likabehandlingsplanen för respektive förskola.

3. FRÄMJANDE INSATSER

Policy

Mobbning, trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande behandling eller diskriminering utifrån kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning accepteras inte i Oskarshamns kommun.

Gemensamt arbetar vi för:

- att alla ska visa hänsyn och respekt för varandra
- att ge alla en god arbetsmiljö med positivt klimat för lärande och utveckling
- att måna om allas integritet och självkänsla
- att alla ska uppleva trygghet och ha goda relationer till alla i förskolan
- en god relation och ett respektfullt samarbete med våra barns föräldrar
- att varje enskild ska anmäla vid minsta misstanke om mobbning, diskriminering och annan kränkande behandling.

3.1 Mobbning, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

Områden som berörs av insatsen

Mobbning, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling.

Mål och uppföljning

MÅL: Ingen på förskolan ska uppleva sig mobbad, trakasserad, sexuellt trakasserad eller kränkande behandlad.

UPPFÖLJNING:

1. Alla agerar så fort som möjligt utifrån förskolans handlingsplan vid misstanke om mobbning trakasserier eller kränkning (bilagor 6-8).
2. Rektor analyserar anmälningarna och använder dem som en del i kartläggningen inför den nya upprättade likabehandlingsplanen.

Insatser och ansvarig för verkställandet

- Personal tränar barnens förmåga till empati och respekt för allas lika värde oavsett exempelvis utseende och personlig stil (Ansvarig: all personal).
- Personal använder sig av metoder såsom värderingsövningar och aktiviteter för att belysa olika värdegrundsfrågor (Ansvarig: all personal).
- Det ska alltid finnas personal med under barnens utevistelse (Ansvarig: aktuell personal).
- Vid behov utbildas personal i hanterandet av mobbningsärenden (Ansvarig: skolområdets kurator).
- Barnen ska berätta för en vuxen hemma eller i förskolan om de känner sig mobbade/kränkta eller om de ser någon mobbas/kränkas (Ansvarig: alla barn).
- Föräldrar ska berätta för den utsattes vårdnadshavare eller för en personal i förskolan om de känner till att någon blir mobbad eller kränkt (Ansvarig: alla föräldrar).
- Vuxna i förskolan föregår med gott exempel och visar barnen hur man bör bete sig mot varandra (Ansvarig: all personal).

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret.

3.2 Ålder

Områden som berörs av insatsen

Ålder.

Mål och uppföljning

MÅL: Ingen på förskolan upplever sig diskriminerad utifrån ålder.

1. Alla agerar så fort som möjligt utifrån förskolans handlingsplan vid misstanke om mobbning eller kränkning (bilagor 6 – 8).
2. Rektor analyserar anmälningarna och använder dem som en del i kartläggningen inför den nya upprättade likabehandlingsplanen.

Insatser och ansvarig för verkställandet

- Delaktighet ska präglarnens vistelse i den mån det går att ta hänsyn till detta (Ansvarig: alla medarbetare).
- Oavsett ålder ges barnen lika stort inflytande över och utrymme i verksamheten i den mån det går (Ansvarig: alla medarbetare)
- Personalen diskuterar åldersadekvata frågor med barnen och låter dem reflektera över det egna förhållningssättet till olika dilemman (Ansvarig: aktuell personal).
- Barnen arbetar med muntliga och praktiska övningar för att stärka självkänslan (Ansvarig: aktuell personal).
 - Personal arbetar utifrån bestämda mönster, strukturer när det gäller gruppindelningar. (Ansvarig: aktuell personal).

3.3 Genusperspektiv

Områden som berörs av insatsen

Kön, könsidentitet eller könsuttryck.

Mål och uppföljning

MÅL: Ingen i förskolan ska uppleva sig diskriminerad utifrån kön, könsidentitet eller könsuttryck.

1. Alla agerar så fort som möjligt utifrån förskolans handlingsplan vid misstanke om mobbning eller kränkning (bilagor 6 – 8).
2. Rektor analyserar anmälningarna och använder dem som en del i kartläggningen inför den nya upprättade likabehandlingsplanen.

Insatser och ansvarig för verkställandet

- Oavsett kön ges barnen lika stort inflytande över och utrymme i verksamheten (Ansvarig: all personal).
- Personal diskuterar åldersadekvata genusfrågor med barnen och låter dem reflektera över det egna förhållningssättet till pojke/flicka (Ansvarig: all personal).
- Vid behov diskuterar personal med barn om likheter och olikheter mellan könen (Ansvarig: all personal).
- Personal bekräftar barn som bryter normen (Ansvarig: all personal).
- Personal diskuterar genusfrågor i arbetslaget samt reflekterar över det egna förhållningssättet till flickor respektive pojkar (Ansvarig: all personal).
- Barnen arbetar med muntliga och praktiska övningar för att stärka jagkänslan (Ansvarig: all personal).
- Personal arbetar utifrån bestämda mönster, strukturer när det gäller gruppindelningar på avdelningen (Ansvarig: all personal).

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret.

3.4 Etnisk tillhörighet och religion

Områden som berörs av insatsen

Etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning.

Mål och uppföljning

MÅL: Ingen i förskolan ska uppleva sig diskriminerad utifrån etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning.

UPPFÖLJNING:

1. Alla agerar så fort som möjligt utifrån förskolans handlingsplan vid misstanke om mobbning trakasserier eller kränkning (bilagor 6-8).
2. Rektor analyserar anmälningarna och använder dem som en del i kartläggningen inför den nya upprättade likabehandlingsplanen.

Insatser och ansvarig för verkställandet

- Personal arbetar systematiskt för att utveckla barns förmåga att leva sig in i och respektera andra kulturer och värderingar (Ansvarig: all personal).
- Personal är lyhörda för barnens funderingar och anpassar verksamheten därefter (Ansvarig: all personal).
- Personal bemöter alla människor lika och visar respekt och hänsyn (Ansvarig: all personal).
- Främlingsfientliga uttryck (ord, texter, symboler, musik) är inte tillåtna i förskolan (Ansvarig: alla i förskolan).
- Förskolan erbjuder alternativ kost (Ansvarig: kökspersonal).

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret.

3.5 Funktionsnedsättning

Områden som berörs av insatsen

Funktionsnedsättning.

Mål och uppföljning

MÅL: Ingen i förskolan ska uppleva sig diskriminerad utifrån funktionsnedsättning.

UPPFÖLJNING:

1. Alla agerar så fort som möjligt utifrån förskolans handlingsplan vid misstanke om mobbning trakasserier eller kränkning (bilagor 6-8).
2. Rektor analyserar anmälningarna och använder dem som en del i kartläggningen inför den nya upprättade likabehandlingsplanen.

Insatser och ansvarig för verkställandet

- Förskolan samarbetar med BHV, Elevhälsan, Habiliteringen (Ansvarig: all personal).
- När ett barn med funktionsnedsättning börjar i förskolan anpassas verksamheten med hänsyn till individens förutsättningar (Ansvarig: rektor).
- Berörd personal informeras om barns behov av särskilt stöd (Ansvarig: rektor).
- Aktiviteter utformas så att alla barn kan delta utifrån sina villkor (Ansvarig: all personal).

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret.

3.6 Sexuell läggning

Områden som berörs av insatsen

Sexuell läggning.

Mål och uppföljning

MÅL: Ingen i förskolan ska uppleva sig diskriminerad utifrån sexuell läggning.

UPPFÖLJNING:

1. Alla agerar så fort som möjligt utifrån förskolans handlingsplan vid misstanke om mobbning trakasserier eller kränkning (bilagor 6-8).
2. Rektor analyserar anmälningarna och använder dem som en del i kartläggningen inför den nya upprättade likabehandlingsplanen.

Insatser och ansvarig för verkställandet

- Förskolans värdegrund påverkas inte av individers sexuella läggning (Ansvarig: alla i förskolan).
- Personal är lyhörda för barnens funderingar och anpassar verksamheten därefter (Ansvarig: all personal).
- Personal bemöter alla människor lika och visar respekt och hänsyn (Ansvarig: all personal).

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret.

3.7 Könsoverskridande identitet

Områden som berörs av insatsen

Könsoverskridande identitet.

Mål och uppföljning

MÅL: Ingen i förskolan ska uppleva sig diskriminerad utifrån könsoverskridande identitet.

UPPFÖLJNING:

1. Alla agerar så fort som möjligt utifrån förskolans handlingsplan vid misstanke om mobbning trakasserier eller kränkning (bilagor 6-8).
2. Rektor analyserar anmälningarna och använder dem som en del i kartläggningen inför den nya upprättade likabehandlingsplanen.

Insatser och ansvarig för verkställandet

- Förskolans värdegrund påverkas inte av individers könsoverskridande identitet (Ansvarig: alla på förskolan).
- Personal är lyhörda för barnens funderingar och anpassar verksamheten därefter (Ansvarig: all personal).
- Personal bemöter alla människor lika och visar respekt och hänsyn (Ansvarig: all personal).

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret.

4. KARTLÄGGNING

Kartläggningsmetoder

Genom observationer i den dagliga verksamheten, inventering av dokumentation, utvecklingssamtal, andra samtal, enkätfrågor till barn och föräldrar tar förskolan reda på om någon är utsatt för kränkande behandling, diskriminering eller mobbning. Genom att analysera enkätresultaten samt kartläggningsmetoderna ovan hjälper det oss att upptäcka risker och förbättringsområden.

Områden som berörs i kartläggningen

Mobbning, kränkande behandling, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering.

Hur barnen har involverats i kartläggningen

Förskolan har regelbundna värdegrundssamtal så kallade kompassamtal. Barnen har varit delaktiga genom att få samtala kring värdegrundsord och värdegrundsfrågor. I dokumentationen kan vi följa barnens tankar och funderingar. De har möjlighet att ställa frågor och ta ställning till olika livsfrågor i vardagen. Barnen har tillsammans med en pedagog besvarat enkäten om trivsel- och trygghet på förskolan.

Hur vårdnadshavare har involverats i kartläggningen

Vårdnadshavare har deltagit i diskussioner på föräldramöten och på föräldraråd. På utvecklingssamtal har de gett synpunkter på sitt barns vistelse i förskolan. Under våren har vårdnadshavare svarat på en enkät om sitt barns trivsel och trygghet på förskolan. De dagliga samtalen med föräldrarna har en betydelse för att få inblick i sitt barns förskolevistelse.

Hur pedagogerna har involverats i kartläggningen

Pedagogerna har varit delaktiga i kartläggningen genom diskussioner, medverkat i analyser, samtal och utvärderingar. Alla trivsel- och trygghetsenkäter sammanställdes i stapeldiagram för förskolan. Pedagogerna analyserade resultatet och diskuterade sitt kommande arbete för att förbättra och förebygga sitt arbete med mobbning och diskriminering i förskolan. De risker som framkom i kartläggningen låg till grund för det förebyggande arbetet och nya uppsatta mål.

Resultat

Föräldraenkäten delades ut på våren 2019. 26 enkäter delades ut och lika många lämnades in. Det är en mycket god svarsfrekvens och betydelsefullt för arbetet med barnets trivsel i förskolan.

Barnenkäten genomfördes av en och samma pedagog på förskolan. 9 enkäter genomfördes med barn födda 2013 och 2014. Totalt fanns 9 barn i dessa åldrar på förskolan.

Alla föräldrar som svarat på enkäten, 26 st, anser att deras barn trivs bra eller mycket bra på förskolan. Alla barnen svarar att det är roligt på förskolan. Det som är roligt är bl.a. att leka med kompisar, att busa, måla, spela plus plus och lego. Leka i lekhallen

Föräldrar upplever att deras barn har någon att vara med ofta eller alltid.
Alla barn svarar att de har kompisar i förskolan.

Föräldrarna upplever att deras barn aldrig är rädda på förskolan. Detta är ett bättre resultat än förra året då fyra föräldrar upplevde att deras barn var rädda i förskolan
Fem barn är inte rädda för något på förskolan, ett barn vet inte och tre barn säger att de är rädda på förskolan. De är rädda för monster, när ett barn säger dumma saker eller när alla tittar på mig.

Alla föräldrar upplever att de vuxna är uppmärksamma på hur barnen är mot varandra.
Barnen tycker att de vuxna säger till om barnen bråkar med varandra.
På dessa frågor ser jag också en positiv utveckling.

Föräldrar svarar att det finns någon för barnet att prata med om det är ledsat.
Åtta barn svarar att det finns någon att prata med om de är ledsna och ett barn vet inte.

Fyra barn tycker att någon är ensam på förskolan, två barn tycker inte det och tre vet inte.
Inga kommentarer är noterade.

Föräldrarna upplever att barnen ofta eller alltid får hjälp när de behöver det. Åtta av barnen tycker att de får hjälp av vuxna, ett barn vet inte.
Kommentarer finns från föräldrar som uttrycker sin nöjdhet med barnets vistelse på förskolan

Analys

100 % svarsfrekvens är över förväntan och det kan till en del bero på att pedagogerna har uppmanat föräldrarna att fylla i enkäten på förskolan. Pedagogerna lyfte också vikten av att föräldrarna besvarade enkäten på föräldramötet i september 2018.

Alla barn i åldrarna fyra och fem år har besvarat enkäten med hjälp av en pedagog.

Förskolan har fått ett bra resultat kring barnets trivsel på förskolan. Pedagogerna tror att det bl.a. beror på att de har barnen i fokus, gör ett bra välkomnande på morgonen med ett gott bemötande och lyssnar på vad barnen vill göra.

Pedagogerna pratar om att vara en bra kompis. Respekt i tal och görande.

Barnen berättar för de vuxna om de ser någon som är ledsen vilket är mycket viktigt att barnen lär sig göra. Det visar på empati och omtanke och att barnen får sina behov tillgodosedda. Pedagogerna finns nära eller i barnens lek och är också nära om något barn är ledset. Gemensamhetslekar är en del i arbetet med att stärka barnens medkänsla med andra. Barnen uppmanas i rutinsituationer t.ex vid påklädning att försöka själva men får den hjälp de behöver.

Utifrån de resultat och den kartläggning som är gjord valde vi att jobba vidare med målet att ta hänsyn och hjälpa varandra.

5. FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER

Att motverka förekomsten av mobbning och kränkning

Områden som berörs av åtgärden

Diskriminering, mobbning, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkning.

Mål och uppföljning 2019/2020

Mål

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla förmågan att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt viljan att hjälpa andra.

Åtgärder 2019/2020

- Gemensamhetslekar
- Samtala med barnen om känslor
- Dela in barngruppen i mindre grupper under dagen
- Stimulera barnens samspel
- Trygghetsvandringar
- Läsa böcker om hur man är en bra kompis
- Synliggöra olika traditioner, kulturer och språk
- De pedagogiska miljöerna är naturliga mötesplatser

Uppföljning

Förskolan följer checklistan (bilaga 2). Kontinuerliga samtal förs kring de åtgärder som satts upp för att motverka förekomsten av mobbning och kränkning. Uppföljning av enkäter till barn och vårdnadshavare sker under vårterminen. Utvecklingssamtalen följs upp i arbetslagen där barns trivsel och trygghet utgör en viktig del i det förebyggande arbetet.

Samtal sker under vårterminen utifrån den kartläggning man gjort. Vi följer områdets årshjul för likabehandlingsarbetet (Se bilaga 3).

Ansvarig

Arbetslaget

- All personal på Mussebergs förskola arbetar kontinuerligt med åtgärderna för det förebyggande arbetet.
- lämna ut trivsel- och trygghets enkäter till barn och föräldrar.
- Analysera och reflektera kring sammanställningen av enkätsvaren. Samt formulera nya mål efter resultatet.
- Observera verksamheten och dokumentera kontinuerligt
- Delar ut kompisplanen till föräldrar.
- Alla pedagoger i förskolan är förebilder kring värdegrundsfrågor.

Förskolechef

- Diskutera planen på arbetslagsträffar, arbetsplatsträffar och vid samtal med personal.
- Göra personalen medvetna om förskolans uppdrag kring likabehandling
- Stöder och vägleder personalen i arbetet med checklistan och likabehandlingens årshjul.
- Upprättar nästa års plan.
- Aktualisera observationer av en oberoende part.
- Inventerar och följer upp alla dokumentationer. Stödjer och handleder.

Skolområdets kurator

- Stödjer vid behov medarbetare i hantering av mobbningsärenden.

Föräldramöten

- Diskutera plan mot diskriminering och kränkande behandling.
- Dialog kring ställningstagandet mot mobbning, kränkande behandling och diskriminering.

Rekommendation till föräldrar

Diskutera Kompisplanen med ditt barn och med personal. Prata med barn om mobbning, kränkande behandling och diskriminering. Visa tydligt att du tar avstånd från all form av mobbning, kränkande behandling och diskriminering.

Om föräldrar misstänker att deras eller någon annans barn utsätts för något av dessa vill vi att de kontakter någon medarbetare på verksamheten. Det går att vara anonym. Vi ber föräldrar att göra helt klart för barnet att de ser allvarligt på beteendet och att de inte accepterar det.

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret.

6. RUTINER FÖR AKUTA SITUATIONER

Rutiner för att tidigt upptäcka mobbning, trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande behandling och diskriminering

Ute på gården finns det personal som har god uppsikt över alla platser där barnen befinner sig. Personalen frågar kring trygghet, mobbning, diskriminering under utvecklingssamtalen. Medarbetare, barn och föräldrar är insatta och delaktiga i verksamhetens arbete gentemot diskriminering, mobbning och kränkning. Medarbetare har god kunskap om förskolans handlingsplaner. Förskolan följer likabehandlingsplanens checklista och årshjul.

Vid anmälan vänder sig barn, föräldrar och medarbetare till

- Aktuell personal, specialpedagog på förskolan
- Rektor
- Verksamhetschef

Rutiner för att utreda och åtgärda vid misstanke om att barn kränks av barn

Se bilaga 6.

Rutiner för att utreda och åtgärda vid misstanke om att barn kränks av personal

Se bilaga 7.

Rutiner för att utreda och åtgärda vid misstanke om att personal kränks av barn

Se bilaga 8.

Rutiner för dokumentation

Alla åtgärder kring mobbning dokumenteras (händelse, datum, berörd barn/ medarbetare) av berörda medarbetare, får ett eget diarienummer och arkiveras i tio år. Dokumentationen lämnas till rektor som sätter in den i pärmen för Likabehandling som finns i arkivet. Dokumenten är offentliga för den det berör. Efter preskribering mals all dokumentation. Förslag till dokumentering, se vidare bilaga 9.

Ansvarsförhållande

Rektor har det yttersta ansvaret för allt arbete i förskolan, för att planen mot diskriminering och kränkande behandling upprättas, efterlevs samt årligen upprättas. Rektor ansvarar för att medarbetare kontinuerligt utbildas för att aktivt kunna arbeta mot mobbning, diskriminering och annan kränkande behandling. Rektor skall informera verksamhetschef som i sin tur informerar förvaltningschef vid misstanke om mobbning eller annan kränkande behandling (bilaga 10).

Alla som arbetar i verksamheten är skyldiga att främja likabehandling och att förebygga och motverka mobbning, diskriminering och annan kränkande behandling. Det innebär att vid minsta misstanke om dessa ska den enskilde reagera och ingripa, samt så fort som möjligt utreda händelsen.

Barnen ska trivas och känna samhörighet med de vuxna i verksamheten. Trivsel är en av de viktigaste förutsättningarna för att god inläring. Varje barn kan genom ett trevligt bemötande vara till stor hjälp för att skapa en trivsamt och trygg miljö. Pedagogerna uppmanar barnen att prata med en vuxen om sina känslor.

Föräldrarna är viktiga. När både förskolan och hemmen tar klart avstånd från all mobbning, diskriminering och kränkande behandling får detta en positiv påverkan på barnen. När du som förälder misstänker att ditt eller någon annans barn utsätts för något av detta kontaktar du någon på förskolan. Det går att vara anonym, då kan bilaga 11 användas. Det kan vara svårt att acceptera att ens eget barn mobbar eller kränker andra. Förskolan uppmanar alla föräldrar att göra helt klart för barnet att ni ser mycket allvarligt på beteendet och att ni inte accepterar det.

BILAGA 1, VAD BETYDER ORDEN

De sju diskrimineringsgrunderna - Syftar på kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, ålder och funktionsnedsättning.

1. **Kön:** man eller kvinna.
2. **Könsöverskridande identitet eller uttryck:** att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom klädsel eller annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett kön.
3. **Etnisk tillhörighet:** någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung, ras eller färg.
4. **Religion eller annan trosuppfattning:** någon som tror på en högre icke-världslig makt eller en gud.
5. **Sexuell läggning:** homosexuell-, bisexuell-, transsexuell-, heterosexuell läggning etc.
6. **Ålder:** uppnådd levnadslängd.
7. **Funktionsnedsättning:** varaktiga fysiska-, psykiska- eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Kränkande behandling - Vad som tolkas som kränkande är en subjektiv bedömning och utgår från sunt förnuft.

En handling är kränkande om den utsatta upplever det så. Kränkningar kan var fysiska (slag, knuffar), verbala (hotelser, bli kallad vid fula namn), psykosocial (utfrysning, ryktesspridning) eller textade (klotter, brev, lappar, e-post, SMS, chatt eller andra webbaktiviteter). Kränkande behandling kan delas in i:

1. **Annan kränkande behandling** - Detta innebär en kränkning av individens värdighet och den saknar koppling till någon av de **åtta** diskrimineringsgrunderna (se ovan).
2. **Trakasserier** - Detta innebär att någon känner sig kränkt och handlingen har koppling till någon av de åtta diskrimineringsgrunderna (se ovan).

Mobbning - Handlingen kännetecknas av upprepningar under en längre tid och av en obalans i maktförhållandet dvs. den/de som mobbar skaffar sig makt/har makt över och förtrycker den/de som utsätts. Mobbning kan utövas av en eller flera personer, mot en eller flera personer. Mobbning kan vara fysisk, verbal eller psykosocial (se stycket Kränkande behandling).

Diskriminering - Det kan innebära t.ex. att skolan behandlar en elev annorlunda än andra elever. Detta kan ske ex. genom läroböcker, regler, undervisning etc. I detta sammanhang finns det två former av diskriminering:

1. **Direkt diskriminering** - vilken avser negativ särbehandling utifrån de **åtta** diskrimineringsgrunderna.
2. **Indirekt diskriminering** - vilken avser neutrala ordningsregler som i praktiken leder till diskriminerande effekter. Ett exempel kan vara att skolpersonal behandlar alla elever lika och det kan missgynna en elev med en funktionsnedsättning. Det kan föreligga sakliga skäl till ett beteende och då är det inte frågan om indirekt diskriminering, men detta bör skolan kunna bevisa.

BILAGA 2, CHECKLISTA - PLANERING FÖR FÖRSKOLANS UTVÄRDERINGSARBETE AV KOMPISPLANEN

- Gå igenom planen med medarbetarna i början av terminen – rektor ansvarar.
- Berätta för barn och föräldrar att det finns en ny upprättad plan på hemsidan och dela ut kompisplanen. Informera hur barn och föräldrar kan anmäla en misstanke om utsatthet.
- Informerar barn och föräldrar i början av höstterminen om förra läsårets enkäter, kartläggning och de nya målen.
- Alla pedagoger arbetar kontinuerligt med olika värdegrundsfrågor och de åtgärder som finns uppsatta.
- Vid misstanke om utsatthet. Arbeta enligt bilagorna i planen och dokumentera för att över tid förebygga. Vid vilka platser förekommer det? På vilket sätt? Finns det barn eller grupper som är särskilt utsatta? Var befann sig pedagogerna? Har man berättat det för någon vuxen på förskolan och för vem i så fall? Ibland räcker en enkel utredning.
- Alla medarbetare får en genomgång av agerande vid misstanke om utsatthet samt har en dialog i arbetslaget kring definitionen av begrepp. rektor ansvarar
- En tydlig struktur gällande närvarande pedagoger.
- Dialoger bland medarbetare på förskolan vad som gäller utifrån gemensamma trivselseglerna.
- Under januari till mars lämnas trygghetsenkäterna ut. Målsättningen är att alla svarar. Pedagogerna analyserar och ger förslag på åtgärder. Återkoppling till barn på grupp nivå och individnivå. Eventuellt är specialpedagog delaktig i återkoppling på individnivå.
- På utvecklingssamtalen förs samtal kring barnets situation i förskolan.
- Dialog med arbetslaget sker under maj månad angående sammanställningen och analysen av trivselenkäten. Rektor ansvarar.
- Utifrån trivselenkäterna diskuteras nästa års plan med barnen – arbetslag ansvarar. Förslag på åtgärder samordnas på enhetsnivå och lämnas till rektor
- I samband med det systematiska kvalitetsarbetet, under maj månad, lämnas denna checklista till rektor.
- I juni upprättar rektor en ny plan utifrån kartläggning och analys.

BILAGA 3, ÅRSHJUL

Augusti	September	Oktober
<p>Stängningsdag Implementering av planens vision, syfte, mål och de förebyggande åtgärderna Gå igenom checklistan i likabehandlingsplanen</p>	<p>Fortsättning av implementering Genomförande av förebyggande åtgärder: Värdegrundsarbete (Lekobservationer i barngruppen, förebyggande metoder m.m)</p>	<p>Föräldramöte. Information ges om likabehandlingsplanen. Kompisplanen delas ut</p> <p>Utvecklingssamtal erbjuds de föräldrar som önskar (barns mående tas upp på utvecklingssamtal). Värdegrundsarbete</p>
Juli	<p style="text-align: center;">Årshjul Likabehandlingsarbetet</p> <p>Genomgång av Planen sker löpnade under året på APT</p>	November
Sommarverksamheter		<p>Kartläggning av måluppfyllelse på kvalitetsträffar. Värdegrundsarbete</p>
Juni		December
<p>Likabehandlingsplanen upprättas utifrån arbetslagens analys och utvärdering Information till nya föräldrar</p>		<p>Genomgång och uppföljning av inkomna anmälda ärenden</p>
Maj		Januari
<p>Utvärdering av tidigare mål, Formulering av nya mål till höstterminen. Beskrivning av utvecklingsbehov. Checklistan lämnas till rektor</p> <p>Värdegrundsarbete</p>	<p>Stängningsdag</p> <p>Värdegrundsarbete</p>	
April	Mars	Februari
<p>Enkätsvaren delas ut till berörd personal. Arbetslagen analyserar resultatet av årets likabehandlingsarbete under vårens sista reflektionsdag. Förbättringsområden tas fram Värdegrundsarbete</p>	<p>Trivsel och trygghetsenkäter delas ut till föräldrar</p> <p>Enkäterna lämnas in till rektor för sammanställning Värdegrundsarbete</p>	<p>Trivsel och trygghetsenkäter genomförs med barnen.</p> <p>Enkäterna lämnas in till rektor för sammanställning. Utvecklingssamtal påbörjas (Barns mående tas upp) Värdegrundsarbete</p>

BILAGA 4, MUSSEBERGS TRYGGHET OCH TRIVSELENKÄT/BARN

RINGA IN DET ALTERNATIV SOM DU TYCKER PASSAR BÄST IN PÅ VAD DU TYCKER

Avdelning/grupp: _____

-
1. Är det roligt på Nyckelpigan?
Vad är roligt?
.....	Ja	Vet inte	Nej
2. Har du kompisar att
vara med i förskolan?	Ja	Vet inte	Nej
3. Är du ibland rädd för
något?	Ja	Vet inte	Nej
a. På Nyckelpigan	-----		
b. På Musseberg?	-----		
4. Tycker du att de vuxna säger till
om barnen bråkar med varandra?	Ja	Vet inte	Nej
5. Om du är ledsen i förskolan
finns det då någon att prata med?	Ja	Vet inte	Nej
6. Finns det någon i förskolan
som du tycker är ensam?	Ja	Vet inte	Nej
7. Får du hjälp av vuxna när
du tycker att du behöver det?	Ja	Vet inte	Nej

BILAGA 5, MUSSEBERGS TRYGGHET OCH TRIVSELENKÄT/FÖRÄLDRAR

RINGA IN DET ALTERNATIV SOM DU UPPLEVER PASSAR BÄST IN PÅ DITT BARN

Avdelning/grupp: _____)

1.	Hur trivs barnet i gruppen?	Mycket bra	Bra	Mindre bra	
2.	Har barnet någon att vara med?	Alltid	Ofta	Ibland	Aldrig
3.	Är barnet rädd när han/hon är i förskolan?	Alltid	Ofta	Ibland	Aldrig
a)	För vad är barnet rädd?	-----			
b)	Var/när är barnet rädd?	-----			
4.	De vuxna i förskolan är uppmärksamma på hur barnen är mot varandra.	Alltid	Ofta	Ibland	Aldrig
5.	Om barnet är ledset finns det någon för barnet att prata med.	Alltid	Ofta	Ibland	Aldrig
6.	Barnet får hjälp av vuxna när han/hon behöver det.	Alltid	Ofta	Ibland	Aldrig

Plats för kommentarer

BILAGA 6, HANDLINGSPLAN VID MISSTÄNKT MOBBNING/KRÄNKNING BARN MOT BARN

Berörd personal ska utreda, dokumentera, följa upp och utvärdera åtgärderna. Rektor ska informeras om mobbning/kränkning. Rektor ansvarar för att informera verksamhetschef om pågående ärende som i sin tur ansvarar för att informera förvaltningschefen.

Enligt Arbetsmiljöförordningen 2 § ska anmälan göras vid tillbud som inneburit allvarlig fara för hälsan

Samtal med berörda vid utredning och kartläggning

- Samtal med den som upplever sig eller upplevs som utsatt.
 - Vad har hänt? Ge din bild av det som har hänt. Berätta hur du har upplevt det som har hänt.
 - Hur blev du utsatt?
 - Hur utsatte du?
 - Hur ofta?
 - Vem utsätter dig?
 - Vem utsätter du?
 - Finns det någon ledare?
 - När sker det?
 - Var sker det?
- Bestäm tillsammans med eleven hur hemmet, lärare och övriga vuxna på skolan ska informeras.
- Råd till den som anser sig vara utsatt:
 - Ge inte igen.
 - Provocera inte.
- Utredaren tar kontakt med elevernas pedagoger för att ta reda på vad de vet.
- Om mobbning förekommit rapportera till rektor och samtliga pedagoger att det har skett och att arbetet är igång.

Samtal med målsman

Enligt skolverkets allmänna råd och kommentarer bör vårdnadshavaren till barn som är inblandade informeras så fort som möjligt. Ibland är det bra att låta barn få möjlighet att själv berätta hemma innan skolan informerar.

Samtal med den/de som utsätter – efter kartläggningen

Detta blir endast aktuellt om utredningen visar att mobbning eller annan kränkande behandling förekommer.

- Om det är flera inblandade, börja med den som sägs vara ledaren.
- Tala om fakta och håll samtalet på en individuell nivå dvs. prata inte om vad andra har gjort.
- Ställ frågorna ”NÄR?”, ”VAR?”, ”HUR?”
- Var tydlig med din och skolans inställning till händelsen men moralisera inte.
- Ge tillbaka ansvaret genom att ställa frågan ”HUR SKA DU GÖRA FÖR ATT FÅ STOPP PÅ DET?”. Här krävs det konkreta svar.
- Fråga vad han/hon ska säga till sina kompisar.
- Säg att du tror att han/hon kommer att lyckas.
- Informera om att vi kommer att följa upp hur det går och kontakta dennes vårdnadshavare.

Nya enskilda samtal med de inblandade

Här besvaras frågorna:

- Har det upphört?
- Hur upplever den som varit utsatt sin situation nu?
- Var det svårt att upphöra med agerandet?
- Vad kan bli bättre?

Uppföljning med de inblandade

Vid behov ska personal, när situationen har förbättrats, arbeta med hela klassen eller en grupp. Lämpliga frågor att arbeta med är:

- Upplever ni att det har upphört?
- Hur är stämningen i klassen?
- Vad kan bli bättre?
- Hur ska detta ske?
- Hur ska vi undvika liknande händelser i framtiden?

Om agerandet fortsätter vidtas lämpliga åtgärder som bestäms tillsammans med föräldrarna på ett möte tillsammans med rektor.

BILAGA 7, HANDLINGSPLAN VID MISSTÄNKT MOBBNING/KRÄNKNING PERSONAL MOT BARN

Rektor eller den som rektor utsett ska utreda, dokumentera, följa upp och utvärdera åtgärderna. Skolverket rekommenderar att rektor ansvarar för utredningen. Rektor informerar förvaltningschefen och den fackliga organisationen. Efter kontakt med förvaltningschefen skriver rektor till Arbetsmiljöverket för att rapportera händelsen. Enligt Arbetsmiljöförordningen 2 § ska anmälan göras vid tillbud som inneburit allvarlig fara för hälsan

Samtal med berörda vid utredning och kartläggning

- Samtal med den som upplever sig eller upplevs som utsatt.
- Vad har hänt? Ge din bild av det som har hänt. Berätta hur du har upplevt det som har hänt.
- Hur blev du utsatt?
- Hur utsatte du?
- Hur ofta?
- Vem utsätter dig?
- Vem utsätter du?
- Finns det någon ledare?
- När sker det?
- Var sker det?
- Bestäm tillsammans med eleven hur hemmet, lärare och övriga vuxna på skolan ska informeras.
- Råd till den som anser sig vara utsatt:
 - Ge inte igen.
 - Provocera inte.
- Utredaren tar kontakt med elevernas pedagoger för att ta reda på vad de vet.
- Om mobbning förekommit rapportera till samtliga pedagoger att det har skett och att arbetet är igång.

Samtal med målsman

Enligt skolverkets allmänna råd och kommentarer bör vårdnadshavaren till barn som är inblandade informeras så fort som möjligt, helst samma dag. Ibland är det bra att låta eleven få möjlighet att själv berätta hemma innan skolan informerar.

Samtal med den/de som utsätter – efter kartläggningen

Detta blir endast aktuellt om utredningen visar att mobbning eller annan kränkande behandling förekommer.

- Om det är flera inblandade, börja med den som sägs vara ledaren.
- Tala om fakta och håll samtalet på en individuell nivå dvs. prata inte om vad andra har gjort.
- Ställ frågorna ”NÄR?”, ”VAR?”, ”HUR?”
- Var tydlig med din och skolans inställning till händelsen men moralisera inte.
- Ge tillbaka ansvaret genom att ställa frågan ”HUR SKA DU GÖRA FÖR ATT FÅ STOPP PÅ DET?”. Här krävs det konkreta svar.
- Fråga vad han/hon ska säga till sina kompisar.
- Säg att du tror att han/hon kommer att lyckas.
- Informera om att vi kommer att följa upp hur det går och kontakta dennes vårdnadshavare.

Nya enskilda samtal med de inblandade

Här besvaras frågorna:

- Har det upphört?
- Hur upplever den som varit utsatt sin situation nu?
- Var det svårt att upphöra med agerandet?
- Vad kan bli bättre?

Uppföljning med de inblandade

Lämpliga frågor att arbeta med är:

- Upplever ni att agerandet har upphört?
- Hur är stämningen i klassen?
- Vad kan bli bättre?
- Hur ska detta ske?
- Hur ska vi undvika liknande händelser i framtiden?

Om agerandet trots detta fortsätter vidtas åtgärder. Det kan vara disciplinpåföljd i form av skriftlig varning, omplacering eller uppsägning. I vissa fall kan det bli nödvändigt att dela på elev och den vuxna genom att placera dem i olika grupper.

BILAGA 8, HANDLINGSPLAN VID MISSTÄNKT MOBBNING/KRÄNKNING BARN MOT PERSONAL

Rektor eller den som rektor utsett ska utreda, dokumentera, följa upp och utvärdera åtgärderna. Skolverket rekommenderar att rektor ansvarar för utredningen. Rapportera till förvaltningen genom skadeanmälningsblanketten eller tillbudsblanketten att mobbning har skett och att arbetet är igång.

Om det finns behov ska ett åtgärdsprogram upprättas för det barn som är inblandad i en kränkande behandling. Utifrån det enskilda fallet bör alltid övervägande göras om åtgärder ska vidtas i syfte att förändra strukturer och förhållanden på grupp- och verksamhetsnivå. Om verksamheten inte själv förfogar över den nödvändiga kompetensen för att klara upp en situation bör hjälp tas utifrån. Rektor informerar verksamhetschefen och den fackliga organisationen. Efter kontakt med verksamhetschefen skriver rektor till Arbetsmiljöverket för att rapportera händelsen. Enligt Arbetsmiljöförordningen 2 § ska anmälan göras vid tillbud som inneburit allvarlig fara för hälsan

Samtal med berörda vid utredning och kartläggning

- Samtal med den som upplever sig eller upplevs som utsatt.
- Vad har hänt? Ge din bild av det som har hänt. Berätta hur du har upplevt det som har hänt.
- Hur blev du utsatt?
- Hur utsatte du?
- Hur ofta?
- Vem utsätter dig?
- Vem utsätter du?
- Finns det någon ledare?
- När sker det?
- Var sker det?
- Bestäm tillsammans med eleven hur hemmet, lärare och övriga vuxna på skolan ska informeras.
- Råd till den som anser sig vara utsatt:
 - Ge inte igen.
 - Provocera inte.
- Utredaren tar kontakt med elevernas pedagoger för att ta reda på vad de vet.
- Om mobbning förekommit rapportera till samtliga pedagoger och ledningen att det har skett och att arbetet är igång.

Samtal med målsman

Enligt skolverkets allmänna råd och kommentarer bör vårdnadshavaren till barn som är inblandade informeras så fort som möjligt. Ibland är det bra att låta eleven få möjlighet att själv berätta hemma innan skolan informerar.

Samtal med den/de som utsätter – efter kartläggningen

Detta blir endast aktuellt om utredningen visar att mobbning eller annan kränkande behandling förekommer. Rapportera till förvaltningen genom skadeanmälningsblanketten eller tillbudsblanketten att mobbning har skett och att arbetet är igång.

- Om det är flera inblandade, börja med den som sägs vara ledaren.
- Tala om fakta och håll samtalet på en individuell nivå dvs. prata inte om vad andra har gjort.
- Ställ frågorna ”NÄR?”, ”VAR?”, ”HUR?”

- Var tydlig med din och skolans inställning till händelsen men moralisera inte.
- Ge tillbaka ansvaret genom att ställa frågan ”*HUR SKA DU GÖRA FÖR ATT FÅ STOPP PÅ DET?*”. Här krävs det konkreta svar.
- Fråga vad han/hon ska säga till sina kompisar.
- Säg att du tror att han/hon kommer att lyckas.
- Informera om att vi kommer att följa upp hur det går och kontakta dennes vårdnadshavare.

Nya enskilda samtal med de inblandade

Här besvaras frågorna:

- Har det upphört?
- Hur upplever den som varit utsatt sin situation nu?
- Vad kan bli bättre?

Uppföljning med de inblandade

Lämpliga frågor att arbeta med är:

- Upplever ni att agerandet har upphört?
- Hur är stämningen i klassen?
- Vad kan bli bättre?
- Hur ska detta ske?
- Hur ska likande händelser undvikas i framtiden?

Om agerandet fortsätter vidtas lämpliga åtgärder som bestäms tillsammans med föräldrarna på ett möte tillsammans med rektor.

BILAGA 9, FÖRSLAG TILL DOKUMENTATION

Dokumentation steg 1

Dagens datum: 201X-

Namn på barn: X

Personnummer: 00

Avdelning: X

Vem / vilka handlar anmälan om?

Handlar det om någon av diskrimineringsgrunderna: kön, könsövergripande identitet, etnisk bakgrund, religionsuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder?

Vad har hänt?
På vilket sätt sker det?
Var och när sker det?
Vem utsätter? X.....
Finns det en ledare? Vem i så fall
Har barnet berättat om händelsen hemma?
Uppföljningsdatum, tid och plats: X Vilka deltar:
När kontaktades föräldrarna och vem/vilka kontaktades? X.....

Dokumentation steg 2 – med den eller dem som misstänks ha utsatt

Dagens datum: 201X-

Namn på barn: X

Personnummer: 00

Avdelning: X

Vem / vilka handlar anmälan om?

Handlar det om någon av diskrimineringsgrunderna: kön, könsövergripande identitet, etnisk bakgrund, religionsuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder?

Vad har hänt? Ge din bild av.....
Vad kan barnet göra för att få slut på detta?
När kan barnet börja med det nya beteendet?
Vad kommer barnet att säga till dina kompisar? X.....
Har barnet berättat om händelsen hemma?
Uppföljningsdatum, tid och plats: X Vilka deltar:
När kontaktades föräldrarna och vem/vilka kontaktades? X.....

Dokumentation steg 3 – uppföljning med berörda

Dagens datum: 201X-**Namn, roll och befattning på dem som deltar i uppföljningen:**

Har "det" upphört?
Vad kan bli bättre?
Vad ska barnet/barnen tänka på?
Har barnen berättat hemma hur det fungerar nu?
Är ärendet avslutat eller vilka åtgärder krävs ytterligare?
Nytt uppföljningsdatum, tid och plats: X Vilka deltar:
När kontaktades föräldrarna och vem/vilka kontaktades? X.....

BILAGA 10, ANMÄLAN OM UTSATTHET GÄLLANDE BARN I BILDNINGSFÖRVALTNINGENS VERKSAMHETER

Enhetens namn	☐ Förskola ☐ Skola (förskoleklass till komvux) ☐ Fritids ☐ Öppen förskola ☐ Pedagogisk omsorg
Tidpunkt för händelsen (år, mån, dag, tid)	Diarienummer

Kränkande behandling

☐ Verbala kränkningar	☐ Textbaserat, ex klotter	☐ Digitala/sociala medier
☐ Psykosocialt, t.ex. utfrysning	☐ Fysiskt våld	☐ Annat

Diskriminering, d.v.s. kränkning enligt diskrimineringslagens grunder

☐ Kön	☐ Könsovergripande identitet/uttryck	☐ Etnisk tillhörighet	☐ Funktionsnedsättning
☐ Ålder	☐ Religion/trosuppfattning	☐ Sexuell läggning	☐ Tillgänglighet

Möjligheten/skyldigheten att anmäla till polis, socialnämnd och/eller Arbetsmiljöverket eller annan extern instans har beaktats

Ovanstående uppgifter har lämnats av Rektor

Datum	Namn	Förskola/skola/enhet
-------	------	----------------------

Anmälan mottagen av huvudmannen som representeras av verksamhetschef

Datum	Namn	Område
☐ Åter rektor för vidare utredning/åtgärder Kommentar ☐ Se bilaga/or		☐ Återkoppling till verksamhetschefen ska ske År, mån, dag ☐ Omständigheterna anses utredda

Beskriv händelsen och vilka åtgärder som har vidtagits/planerats

Fastställd av bildningsnämnden 2015-05-05, § 53

Reviderad av bildningsnämnden 2016-06-08, § 57

BILAGA 12, Processkartläggning gällande anmälan om utsatthet

Bildningsförvaltningen

Process	Processägare	Datum	Version
Anmälan om misstänkt utsatthet till huvudman		Maj 2015	1

Länk till beslutad rutin!

